

A VÁROSVÉDŐ

www.avarosvedo.hu • avarosvedo@freemail.hu

VÁLASZOL: SZABOLCS MÁRIA, JEGYZŐ

Környezet- és természetvédelemről fogunk e hasábkokon beszélgetni a város életében fontos szerepet betöltő emberekkel.

– Számtalanszor keresik meg Egyesületünket olyan ügyekkel, amelyek hatósági ügyek, a város Jegyzőjének hatáskörébe tartoznak, s oda is irányítjuk a panaszost. Mi is a feladata a Jegyzőnek? A törvény csak a címekeket 19 oldalon, 149 pontban sorolja.

A megyei jogú városnak olyan intézkedéseket kell tennie, úgy kell élnie, hogy a környezetvédelem mindenki számára láthatóan fontos szempont legyen, hiszen a mai világban ez tényleg egyre sürgetőbb. Például megváltottuk azt, hogy a műanyag palackos ásványvizek helyett üveges palackos vizeket használjunk. Kicsi lépés, bár elég komoly mennyiség keletkezik a hivatalban, és evvel a környezetszennyezést próbáljuk csökkenteni. A hivatalnak példát kell mutatnia a magatartásával.

Folytatás a 3. oldalon

TÉLEN VIRÁGZÓ KERTI NÖVÉNYEK

A téli kert ékszere egy hófedte virágzó ág. Amikor érzékszerveink elfordulnak a szépség befogadásától a tél zord hatásai miatt, szinte varázslatként hat egy virágzó fa, bokor, vagy aljnövény látványa.

A kialakult kertben nehezebb egy új növényt elhelyezni, ez esetben az aljnövényzet hozhat színt a téli időszakban, bár nagy hóesés esetén ez rejtve marad. Ha mód van rá, akkor tudatosan válasszunk olyan növényeket, ami megadja nekünk a téli szépséget.

Szeretnék bemutatni olyan növényeket, melyek alkalmasak az említett cél eléréséhez.

Folytatás a 4. oldalon

A TÉLI ÁLOM VÉGE

A Városvédő októberben jelent meg utoljára és olyannyira pénzhányban vagyunk, hogy az Egyesület elnöksége már a lap megszüntetésén gondolkodott. A várostól kaptunk ugyan 500 ezer forint támogatást, de ez még öt számra sem elegendő. Hirdetőink, támogatóink nincsenek.

És amikor a szerkesztő már majdnem meggyőzte önmagát, hogy meg kell szüntetni a lapot, jött a csoda: egyrészt telefonok és elektronikus levelek formájában, hogy mi van az újsággal, miért nem jelenik meg, hiányzik, kell egy pártpolitikától teljesen független, csak környezet- és természetvédelemmel foglalkozó lap. Hiába mondtuk, hogy ezentúl majd a honlapot frissítjük gyakrabban, jött az ellenérv, hogy nincs mindenkinek számítógépe, internetje.

Aztán jött egy önzetlen segítő, aki kifizet három havi nyomdászamlát, a nevét nem óhajtja közzé tenni.

Tehát haladékat kaptunk, időt nyertünk arra, hogy átgondoljuk **A Városvédő** sorsát. Úgy tűnik, a téli álunk véget ért, kezdődik újra a munka: **MÁRCIUSBAN MEGYÜNK FUNDOKLIÁT TAKARÍTANI MINDEN HÉT VÉGÉN** – ehhez várjuk az Önök segítségét is – de kérjük írják meg ötleteiket, javaslatukat a lappal kapcsolatban is: hogyan tudnánk megújulni, miből tudnánk fenn tartani.

Kérjük segítsenek nekünk abban is, hogy az **1 SZÁZALEKOS SZEMÉLYI JÖVEDELEMDADÓ FELAJÁNLÁSOK** ne vesszenek el, ne kerüljenek vissza az államkasszába. Ajánlják fel valamelyik érdi civil szervezetnek – természetesen mi magunkat ajánljuk elsősorban –, hogy Érden hasznosuljon. Mi azt vállaltuk, hogy az illegális szemét elleni (időnként reménytelen) küzdelemre költjük, ahogyan tavaly is.

Bartos Csilla

Adóbevallása elkészítésekor kérjük, az 1%-ot ajánlja közhasznú egyesületünknek! Illegális hulladéklerakók fölszámolására fogjuk költeni, ahogyan a tavaly kapott 110 ezer forintot, amit a Fundoklia takarításra fordítottunk.

Ezúton is köszönjük és kérjük, amennyiben egyetért céljainkkal, népszerűsítse egyesületünket!

Környezetvédő Egyesület Érd • Adószám: 1 8 6 9 2 3 5 4-1-13

www.avarosvedo.hu

CSELEKEDJÜNK EGYÜTT AZ ÉLŐ VILÁGÉRT!

- Legfontosabb feladatunk ebben az évben is a Fundoklia kitakarítása. Márciusban minden hétvégén szervezünk takarítási akciókat. Kérjük csatlakozzanak!
- Figyeljük a szelektív hulladékgyűjtő szigeteket
- Rendezvényeken, fesztiválokon standolás: az utóbbi időben egyre több rendezvényen, fesztiválon van lehetőségünk megjelenni.
- Kiadványszerkesztés, írás: segítséget várunk kiadványaink összeállításában, megírásában.
- Segítés konkrét programokban: Évente három-öt nagyobb rendezvényünk van, olyankor bizony kevésnek bizonyulnak aktív tagjaink.
- Kiadvány terjesztés: ingyenes környezetvédelmi témájú kiadványaink terjesztésében fontos, hogy olyan emberekhez kerüljön, akiket valóban érdekel! Az is elég, ha a sulidba magaddal viszel néhány kiadványt, s ott odaadod olyan ismerőseidnek, akik szívesen olvasnának a reklámok hatásairól, a fogyasztás problémáiról vagy a szomszédainak bedobja a postaládába.

Jelentkezni: avarosvedo@freemail.hu

*Szeretettel várunk mindenkit, aki tenni szeretne
környezete rendben tartásáért!*

MINDEN HÓNAP ELSŐ SZERDÁJÁN

a Környezetvédő Egyesület elnöke várja Önöket. Ha bejelenteni valója, ötlete, javaslata van vagy ha szeretne részt venni az Egyesület munkájában keresse a kapcsolatot Egyesületünkkel minden hónap első szerdáján 16-19 óráig a Szepes Gyula Művelődési Központban.

Telefon: 06-20-320-3667

A VÁROSVÉDŐ

V. évfolyam 1. szám

Kiadó: Környezetvédő Egyesület Érd

Felelős kiadó az Egyesület elnöke

Felelős szerkesztő: Bartos Kornélia Csilla

www.avarosvedo.hu

drótposta: avarosvedo@freemail.hu

Telefon: 06-30-328-2750

A Duna-Art Fotóklub és
a Környezetvédő Egyesület Érd
fotópályázatát hirdetett
**ÉRD KISTÉRSÉG REJTETT TERMÉSZETI
ÉS KULTURÁLIS ÉRTÉKEI**
címmel.

A kiállítás megnyitója és eredményhirdetés
2009. március 19-én 18 órakor
a Szepes Gyula Művelődési Központban lesz.

A kiállítást megnyitja:
ADORJÁN JÓZSEF,
a Duna-Art Fotóklub vezetője.

Lezárult az ÉrdCenter által meghirdetett
fotópályázat, amelyet Egyesületünk is támogatott.

Díjazottak:

Kulturális- és sportélet:

Szabó Szilárd: Tükröződés I.

Fajkus József: Zenélő udvar I.

Természeti értékek:

Beke Péter: Érdi ártéri erdő

Domján Károly: Orrszarvú bogár

Történelmi emlékek és épületek:

Körmendy Teréz: Obsitos I.

Molnár Béla: A Kálvin tér egykor

Legfiatalabb pályázó díja: Halász Tamás

Legidősebb pályázó díja: Dr. Szlamenicky István

Különdíjak is átadásra kerültek: az Érdi

Környezetvédő Egyesület nevében Bartos Csilla adott át díjakat **Beke Péter** (20 ezer forintos fotócikk vásárlási utalványt), **Hamar József** és **Kesztlér**

Mónika (reprezentatív albumot) nyert pályaműveikért, az Érdi Spartacus Egyesület pedig a Kulturális- és sportélet kategóriában választotta

Süle Zsolt sorozatát.

Gratulálunk a nyerteseknek és mindenkinek
köszönjük a részvételt!

VÁLASZOL: DR. SZABOLCS MÁRIA, ÉRD VÁROS JEGYZŐJE

Nagyon fontos volt az is – és én az iskolákban folyamatosan szeretnék ilyen akciókat szervezni –, hogy a Környezetvédő Egyesülettel közösen, az általuk összeállított munkafüzetekkel versenyt rendeztünk a Föld Napján. Nagyon jó lenne, ha ebből hagyomány teremtődne, éppen a civil környezetvédeőkkel összefogva.

– A képviselők lap-topot kaptak a munkájukhoz, kiváltva ezzel a személyenkénti több kiló papírt és fénymásolást. Mennyit lehet ezzel megspórolni?

Elsőre ezek az átállások nem járnak kézzel fogható gazdasági haszonnal, de nagy lépés volt. Ha valamit módosítunk az beruházási költségekkel is jár, a reformok 13 millió forintos költséggel jártak, ami természetesen nem egyik napról a másikra hozza a hasznot, de meg kellett ezt lépnünk. Természetesen spórolni fogunk a fénymásolókkal is, a kollegák egészségével is, hiszen itt a fénymásoló szagában állni, és másolni, az sem egy környezetbarát tevékenység. De nemcsak a fénymásolás tartozik ide, hanem a légszennyezés is, hiszen a kollegák autóval vitték ki az anyagokat a képviselőknek. A térfelügyelő rendszer is óriási beruházás, próbáljuk ezek átdolgozásánál a környezetvédelmi szempontokat is figyelembe venni, például az illegális személtelakók esetében. Arra kellene törekednünk, hogy a tanár kollégák is úgy érezzék, hogy ez egy fontos dolog, és próbálják a gyerekeket efelé terelni. Amikor meghalt Kolonics György kajakozó, felmerült egy életmentő tanfolyam megvalósításának ötlete, a Vörösmartyból 150 gyerek jelentkezett, ehhez a hozzáálláshoz kellene rászoktatni a gyerekeket. Én nem mondom, hogy nagyon jó a helyzet, de annyira nem rossz, mint amennyire az eredmények mutatják.

– A Fundoklia-völgy védett terület, de ezt valahogy az évek során a jegyzők elfelejtették bejegyeztetni a Földhivatalban. A tulajdonviszonyok is rendezetlenek, nem fellel-

tők az igazi tulajdonosok, elindultak a telekspekulációk... Ön ez ügyben is eredményeket ért el...

A Fundoklia tulajdonviszonyainak rendezésére folyik az eljárás, a megkeresések, de most van az az idő, amikor nem látványosak az eredmények, viszont a Földhivatalban megtörtént a bejegyzés. A tulajdonosok felkutatása folyik, a belügyminisztérium segítségével. Találkoztunk spekulánsokkal is. Az biztos, hogy nagyon oda kell figyelünk a Fundokliára. A jegyző feladata nagyon sokrétű. Meg van osztva a környezetvédelmi hatósági feladat a jegyző és a felügyelőség között, hiába vagyunk mind a ketten elsőfokú hatóság, más témakörökben tudunk intézkedni. Ez szokott nagyon sok esetben értetlenséget kiváltani a lakosság körében, hogy sokszor nem a jegyző jár el, hanem a környezetvédelmi felügyelőség első fokon. Amikor Érdre jöttem, azt hittem egy év alatt be tudom hozni a sok éves elmaradást, de sajnos be kell látnom, hogy túlzottan optimista voltam. Abban biztos vagyok, hogy a szívós munka előbb utóbb látható eredményeket hoz.

A jegyző környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos feladat- és hatáskörét jogszabályok írják elő, a 149 feladatból szubjektív válogatást közlünk:

- meghatározott esetekben környezetvédelmi hatóságként jár el (2000. évi XLIII. tv.)
- természetvédelmi hatóságként jár el (1996. LIII. tv.)
- környezetvédelmi hatóságként eljár a hulladékkezelési közszolgáltatási díjhátralék behajtása során
- az önkormányzat észrevételét, valamint a hozzá érkezett észrevételeket 8 napon belül megküldi a területi környezetvédelmi hatóságnak
- hulladékgazdálkodási ügyekben elsőfokú hatósági hatáskört gyakorol
- a települési önkormányzat államigazgatási, hatósági hatáskörbe tartozó

ügyekben ellátja az elsőfokú természetvédelmi hatóság feladatait

- előkészíti a helyi jelentőségű természeti területek védetté nyilvánítását
- a helyi védetté nyilvánítás esetén a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosban a főjegyző a védetté nyilvánító, illetve a védettség feloldásáról rendelkező önkormányzati rendeletet hivatalból megküldi az érintett területen működő igazgatóságnak.
- a helyi védettségű természeti területekre vonatkozó jogszabályi előírások betartására kötelezi az érdekelteket, és meghatározza a kötelezettség teljesítésének módját, így különösen a tevé-

kenység abbahagyását, valamint határ-idejét

- helyi jelentőségű védett természeti terület esetében törvényben meghatározott körben természetvédelmi bírságot szabhat ki. A jegyző által kiszabott bírság az önkormányzat környezetvédelmi alapja, vagy annak természetvédelmi célokat szolgáló részének bevételi forrása.

- helyi védettségű természeti területen építési, telekalakítási tilalmat, illetőleg egyéb, jogszabályban meghatározott használati korlátozást köteles elrendelni.

TÉLEN VIRÁGZÓ KERTI NÖVÉNYEK

Varázmogyoró (Hamamelis) díszes, csillagszerű virágai

egyedeknél már ősz végén, másoknál a tél végétől március közepéig, hetekig nyílnak a csupasz vesszőkön. Virágai illatosak, levágtatott ágai kiválóan alkalmasak téli belső díszítésre is. Virágait a mogyoróhoz hasonló levelei követik,

őszi lombszínéződése is tetszetős. Átlagos igényű cserje, ültetéskor elegendő teret biztosítsunk számára: idővel 3 méternél is terebélyesebb lesz. Ha csak egy példány számára van helyünk, a kínai varázmogyorót (*Hamamelis mollis*) válasszuk. Nagy, élénk sárga, illatos virágai nagy tömegben nyílnak. Napos, vagy félárnyékos fekvést válasszunk, ne ültessük meszes, rossz vízelvezetésű talajba.

Kikeleti bangita (Viburnum bodnantense) Az egyik legsebbebb téli díszet adó nagy termetű díszcserje. Magassága 2-3 méter. Lándzsás vagy tojásdad alakú levelein az erek mélyen a levéllemezbe süllyedtek. Illatos virágja bimbóban sötét rózsaszín, kinyílva világos rózsaszínűek, 5-7 cm nagyságúak. Virágai a csupasz ágakon tél végén nyílni kezd. Üde, tápdús talajt, napos fekvést szeret. Télvégi virágzása miatt értékes és nagyon kedvelt cserje.

Téli jázmin (Jasminum nudiflorum) 2-4 méteres, támaszkodva vagy lecsüngve növekvő zöld vesszőjű lombhullató cserje. Zöld ágai a kopár téli kertben is kellemes hangulatot keltenek. Vesszői négyszögletesek, földig hajolva meggyökereznek, majd ívesen tovább nőnek. A növény, ha van mire támaszkodnia, 3-4 méter magasra is felkúszik (rézsű oldalára). Fényes sárga virágai tél végén az előző évi hajtásokon a levelek kihajtása előtt jelennek meg. Főleg napos helyen, nedvesebb talajon érzi igazán jól magát. Kiváló választás lejtőkön, vagy támfalak tetéjére ültetve. Lugas mellett ágait felkötve is mutatós. Három évente visszavágást igényel.

Kisebb méretűek:

Japán dérbabér (Skimmia japonica). Az árnyékos és félárnyékos kertek egyik legszebb örökzöldje. Lassú növekedésű, 1-1,5 m magas bokor. Levelei fényes sötétzöldek, 12 cm hosszúak, elliptikusak, a hajtásvégeken csoportosan állnak. A hajtásvégeken kora télen megjelennek fürtös bimbói, melyek bordó színűek, 8-10 cm hosszúak, felállók. A tél végén, kora tavasszal a bimbók kinyílnak, színük fehéres, erősen illatosak. Kétféle növény, a női egyedeken csak akkor jelennek meg élénkpiros termései, ha porzós példányokat is telepítünk mellé. Mindenképp félárnyékos vagy ár-

nyékos védett helyre ültessük, szereti az üde humuszos talajokat. A száraz, meszes talajokat nem szereti, ilyen helyen kezdetben csak a levél szélei, később az egész növény elsárgul, elpusztul. Nyár végi dugványozással könnyen szaporíthatjuk.

Alpesi erika, (Erica carnea) 20-30 cm magas, heverő szárú örökzöld törpecserje. Több változata ismert, szín változata gazdag (piros, lilás, rózsaszín, fehér, stb), virágzási ideje ősztől – tavaszig változó. Apró, lapos levelei tű alakúak, örökben állók. Virágbimbói már késő ősszel megjelennek és enyhe teleken virágai már decemberben, vagy kora tavasz-

szal nyílnak, de többnyire február – márciusban vannak teljes virágzásban. **Az Ericaceae családra nem jellemző módon az Erica carnea változatai a meszes talajon is megélnék, de a túl sok meszet nem szereti.** Lehetőleg az ültetésekor javítsuk talaját tőzeges földkeverékkel. Az Alpesei erika félárnyékos helyen érzi legjobban magát, párásabb klímájú helyeken napra is ültethetjük. Temetőbe, sziklakertbe, évelőágyba, de akár ősszel balkonládába, vagy virágzó talajtakaró cserjeként is ültethetjük kertünkbe. Egyre népszerűbb növény.

Hunyor... (...) A hunyor családjából hazánk hegyein 9 faj található. Kertjeinkben a leggyakoribb a fehér virágú Fekete-

tehunyor (*Helleborus niger*) A hunyor több változata közkedvelt. **Keleti hunyor (Helleborus orientalis)** igen lassú növekedésű, magassága 35-45 cm, szélessége 30-40 cm. Félárnyékos-árnyékos helyet kedvel és szereti a nedvesebb talajokat. A páfrányok és

hosták társaságában érzi jól magát. Melegebb éghajlaton örökzöld levelű évelő növény. Virágai a tavasz hírnökei, már télen megjelennek, néha a virágok áttörnek a hótakarót. Nagy összetett, sötétzöld levelei közül bújnak elő a csészealj alakú szégyenlős virágai, melyek a föld felé, lefelé bólintanak. Az 5-8 cm-es virágai igen változatosak fehérek, zöldesfehérek rózsaszínes árnyalatúak, hosszú porzói feltűnőek. Főleg kellemes lombzata és korai virágzása miatt igen kedvelt növény. **MINDEN RÉSZE MÉRGEZŐ.**

Fehér hunyor (Helleborus niger) Lágyszárú, hosszú életű évelő növény. Amint elveszíti leveleit, megindul a virágképződés. Első virágai éppen a föld felett nyílnak, néha már decemberben, majd a 25-35 cm magas szárain hozza tovább hófe-

hér virágait. Christmas rose – karácsonyi rózsza néven is nevezik, hiszen sokszor már karácsonykor virágozni kezd a növény. Fiatal levelei szőrösek. Magasság: 25-30 cm. Virágzás: január-április. Félárnyékos helyet kedvel, az átültetést nagyon rosszul tűri.

Ács Kata

A Fundoklia-völgy természeti értékeinek új kutatási eredményei 2008-ban

Macskahere

Noha a Fundoklia-völgy élővilágának, elsősorban botanikai értékeinek kutatása több, mint 10 éve folyamatos, fajlistái folyamatosan bővülnek. Az idei évben **13 új növényfajt** – közülük **3 védett** – **1 új védett állatfajt** sikerült kimutatni, **valamint két**, nem közismert („rég-új”) **geomorfológiai alakzat**, egy **új földtani szelvény**, és egy **barlangszerű üreg** került elő a völgyből. Előfordulásuk a völgy kiemelkedően magas élőhely diverzitásának és változatos geomorfológiájának következménye.

A területről a következő években további új, elsősorban zoológiai adatok előkerülése várható, ezért a völgy hosszú távú, eredményes védelme kiemelt feladat.

ÚJ BOTANIKAI ADATOK

Fajlista:

1. Lapos zabfű (*Avenula praeusta*)
2. Cserszömörce (*Cotynus coggyria*)
3. Kutyabenge (*Frangula alnus*)
4. Kaukázusi medvetalp (*Heracleum mantegazzianum*)
5. Hengeresfészű peremisz (*Inula germanica*) – **VÉDETT**
6. Nagyvirágú lednek (*Lathyrus latifolius*)
7. Macskahere (*Phlomis tuberosa*) – **VÉDETT**
8. Bugás macskamenta (*Nepeta nuda*)
9. Sugaras zsoltina (*Serratula radiata*) – **VÉDETT**
10. Bérci here (*Trifolium alpestre*)
11. Gamandorveronika (*Veronica austriaca subsp. teucrium*)
12. Kányabangita (*Viburnum opulus*)
13. Fekete ökörfarkkóró (*Verbascum nigrum*)

Az új adatokkal a Fundoklia-völgy növényfajainak száma 316-ra, a védett fajoké pedig 33-ra emelkedett. Az új fajok jelentős hányada a völgy délkeleti végén található löszpusztagyep, valamint a völgyalji erdőt szegélyező cserjés és a lejtőket borító szárazgyepek találkozásánál kialakult, üde megjelenésű, sűrű, zárt, kétszikűekben, valamint erdőssztyeppfajokban gazdag erdőssztyeprét eleme. Jelenlétük egyrészt azért kerülhette el eddig a kutatók figyelmét, mert a kutatások a völgy legnagyobb hányadát beborító, kifejezetten a szarmata mészkőre jellemző élőhelyek: sziklagyeppek, lejtőssztyepek, sztyeprétek fajkészletére koncentráltak, másrészt a fajgazdag löszpusztagyep és erdőssztyeprét kiterjedése a völgy területének csekély hányada és rendszerint az ösvényektől távol, a lejtő alsóbb részein „elbújva” helyezkednek el.

Az új fajok közül löszpusztagyeppek jellemző faja a védett

macskahere, hengeresfészű peremisz, valamint a foltokban tömeges bugás macskamenta, melynek levelei megdörzsölve kellemes mentaillatot árasztanak. Értékes erdőssztyeppfaj a védett sugaras zsoltina, valamint a gamandorveronika és a bérci here. A fás szárú fajok közül a karsztbokoredők egyik fő alkotójának, az ősszel élénk lombszínűződésű cserszömörcenek 1 példánya él az északias lejtőn. A „bánya” területén gyakori kutyabenge előfordulása azért érdekes, mert a faj rendszerint üdebb erdők cserjeszintjének alkotója. Az új fajok közül a kaukázusi medvetalp invazív faj. Dekoratív, nagytermetű, akár a 3 méter magasságot is elérő, mérgező növény, többtenyernyi ernyős virágzatokkal. A faj gyorsan terjedve az eredeti fajok kipusztulását és az eredeti élőhelyek leromlását eredményezi. Egyetlen völgyalji állományát az őszi munkagyakorlat során kivágták az egyetemisták, de a megsemmisítés hatékonyságának ellenőrzése évente javasolt.

Kányabangita

ÚJ ZOOLOGAI ADATOK.

A völgyben élő gerinces és gerinctelen állatok száma több százra becsülhető, a leírt fajokból 4 fokozottan védett, 58 védett. Új adat a védett fűrészeslábú szöcske előfordulása, amely akár 15 cm-es testhosszával a legnagyobb hazai szöcskefaj. Nevét első pár lábának fűrészes szegélyéről kapta. Legközelebbi ismert állománya a Budai-hegységben található. A jellemzően szubmediterrán faj elterjedésének északi határát a Kárpát-medencében éri el. A nálunk élő példányok mind nőstények, amelyek szűznemzéssel szaporodnak. Fundoklia-völgyi, ideai megtalálása nagy szerencse, ugyanis a faj éjszakai életmódot folytat és nappal a fűszálak között bújik meg. A láttott példány kora délelőtt egy bókóló bogáncson ringatózott.

ÚJRAFELFEDEZETT GEOMORFOLÓGIAI ÉRTÉKEK

1. A földtani szelvény illegális síttkupacokkal és sűrű, magas, gyomos növényzettel körülvett, többszerű mélyedés a plató Dévai utcához közeli végén. Kiterjedése egyenlőre bizonytalan. Kitarítására és elkerítésére 2009 koratavaszán kerül sor az Érdi Környezetvédő Egyesület szervezésében a Fundoklia-völgy illegális hulladéklerakóinak felszámolása kapcsán.

2. A völgy délkeleti végén megbújó barlangszerű üreget gimnazisták fedezték fel a Fundoklia-völgy őszi kitarítása során. A barlang sűrű cserjessel körülvett, nehezen észrevehető, ezért megközelítése balesetveszélyes. A feltehetőleg mesterséges üregben a közelmúltban laktak. Területét szemét borítja. Kitarítására és elkerítésére 2009 koratavaszán kerül sor az Érdi Környezetvédő Egyesület szervezésében a Fundoklia-völgy illegális hulladéklerakóinak felszámolása kapcsán.

Kállayné Szerényi Júlia

Peremisz

Bolygónk nem hitelez sokáig az emberiségnek!

Amost megjelenő, a WWF által kiadott Élő bolygó jelentés szerint a Föld lakossága a világ természeti erőforrásaiból 30%-kal többet használ fel, mint amennyi rendelkezésre áll. A bolygó állapota romlik, a fajok sokfélesége tovább csökken, és egyre több állam küzd állandó vagy időszakos vízhiánnyal.

Az 1998 óta két évente megjelenő Élő bolygó jelentés, amely számadatok alapján mutatja be a bolygó ökológiai állapotát, idén új indexet vezetett be. A biológiai sokféleség változását mérő *élőbolygóindex* és az *ökológiai lábnyom mellett* a vízfelhasználást jelző *víz-lábnyom* is elemzi, milyen keresletet támaszt az emberiség a Föld ökológiai tartalékaiból.

Összesen 1686 gerinces faj 4645 populációjának felmérése alapján az *élőbolygóindex* az 1970-es évekhez képest 30 százalékkal romlott, azaz az elmúlt 35 évben a gerinces fajok egyedeinek száma 30 százalékkal lett kevesebb. Drámai csökkenés tapasztalható a trópusi és az édesvízi fajoknál. Ennek legfőbb okai között az erdőirtás, a nem megfelelő földhasználat, a vízfelhasználás, valamint a klímaváltozás áll. De ide sorolható még a természet szennyezése vagy a túlhalálosztatás is.

Az *ökológiai lábnyom* eredményei megmutatják, hogy a Föld országainak háromnegyede ökológiai adós, vagyis a nemzeti fogyasztás fölülmúlja az országuk biológiai kapacitását. A bolygó biokapacitásának fele 8 állam (Egyesült Államok, Brazília, Oroszország, Kína, India, Kanada, Argentína és Ausztrália) területén oszlik el. Az ökológiai adósok a világ többi államának biológiai tartalékait használják fel.

Bolygónkra a legnagyobb terhet az Egyesült Államok és Kína rója, akik a Föld teljes biológiai kapacitásának 21 százalékát használják. Az Egyesült Államok lakói egyenként 9,4 hektárt használnak fel, míg ezzel szemben egy kínai lakos mindössze 2,1 hektárt. Azonban Kína népessége négyeszerese az Államokénak, így összességében ugyanolyan jelentős a terhelésük. Ha fenntartható módon élnénk és igazságosan lennének elosztva a javak, elvileg minden egyes

földlakóra 2,1 hektár jutna. Ha mindenki úgy élne, mint az Egyesült Államok lakói, akkor csak a Földnél négy és fél-szer nagyobb planéta tudná az igényeket kielégíteni.

A Föld lakosságának átlagos ökológiai lábnyoma jelenleg 2,7 hektár, ami azt jelenti, hogy 30 százalékkal nagyobb lábón élünk, mint amennyit a Föld kiszolgálni képes.

Magyarország az előző jelentéshez képest nyolc hellyel került hátrább, vagyis jelenleg a 40. a sorban. Ez azonban sajnos nem azt jelenti, hogy az ökológiai fogyasztása csökkent (ami még mindig 3,5 hektár/személy), csupán azt, hogy más országok fogyasztása a miénknél gyorsabban nőtt.

Az Élő bolygó jelentésben újonnan bevezetett *víz-lábnyom* megmutatja, hogy az egyes nemzetek lakói mennyi édesvizet használnak fel, beleértve azt a mennyiséget is, hogy az életszínvonaluk biztosításához szükséges termékek előállításához hány liter víz szükségeltetik. Átlagosan egy ember 1,24 millió liter édesvizet fogyaszt évente, amivel egy olimpiai úszó-medencét félig meg lehet tölteni. Miközben jelenleg körülbelül 50 ország küzd vízhiánnyal, az Egyesült Államok lakói átlagosan

2,48 millió liter vizet fogyasztanak évente. A listán szereplő 150 országból fejenként évi 619 ezer liter vízfogyasztással Jemen áll az utolsó, legtakarékosabb helyen. Magyarország a 126. helyen található évi 750 ezer literrel.

A klímaváltozás következtében egyre nagyobb gondot okozhat a víz és energia hiánya. A vízfogyasztás csökkentése mellett megoldást jelenthet a megújuló energia használatának elterjesztése, az üvegházhatású gázok kibocsátásának alacsony szinten tartása és a szén-dioxid-kibocsátás 60-80 százalékos csökkentése 2050-re.

„A jelentés eredményei tisztán megmutatják, mennyire rossz úton járunk. Ha így folytatjuk tovább, a bolygó erőforrásait teljesen kimerítjük. Tudatosítanunk kell, hogy az emberiség számára rendelkezésre álló erőforrások korlátozottak. Határozottabban és minél gyorsabban kell fellépni ahhoz, hogy változtassunk életmódunkon.” – mondja Magyar Gábor, a WWF Magyarország igazgatója.

Az *Élő bolygó 2008 jelentés és az abban szereplő grafikonok, statisztikák angol nyelven letölthetőek a www.wwf.hu oldalon.*

A KÖRNYEZETVÉDELEM HÍREI MAGYARORSZÁGRÓL

CÉLKERESZTBE A RONCSAUTÓK ÉS ILLEGÁLIS AUTÓBONTÓK
Folytatódik a Zöld Kommandó akció sorozata. Míg tavaly az illegális színesfémhulladék-kereskedelem ellen lépett fel a zöldhatóság, idén az illegális autóbontás áll az ellenőrzések célkeresztjében. A Zöld Kommandó munkatársai 2008. április elejétől december végéig 870 színesfémleakót ellenőriztek, és mintegy 200 millió Ft bírságot szabtak ki 20 ezer tonna hulladék szabálytalan lerakása miatt. Évente mintegy 120-130 ezer roncsautó keletkezik, ennek kevesebb, mint 50%-a kerül csak legális autóbontóba, a többi illegális helyen végzi. Becslések szerint ma Magyarországon mintegy 1200-1300 illegális autóbontó működik. Ezek felszámolását és a zöldbűnözés visszaszorítását tűzte ki céljává a 2009-es Zöld Kommandó akció sorozat.

VISSZAVÁLTHATÓ PET PALACK ÉS ALUDOBOZ

A legnagyobb magyar hipermarketlánc 37 hazai üzletében vezeti be azt az új rendszert, amelynek segítségével az ötosével visszaváltott PET-palackokért 5, az alumínium dobozokért pedig 10 Ft-ot fizet a környezettudatos vevőknek levásárolható blokk formájában. A zöldminiszter egy mechanikus palackprést is ajándékozott az áruházaknak, amellyel akár kilenced részére lehet tömöríteni a visszahozott hulladékot. A zártkörű célja, hogy minél kevesebb csomagolási hulladék kerüljön a lerakókba, ezért minden olyan megoldást fontosnak tart, amely szelektív gyűjtésre ösztönzi a vásárlóközönséget. A hazánkban évente hulladékként keletkező 1,5 milliárd db PET palackkal 30 ezer darab kamiont lehetne megtölteni, melyeket egymás mögé állítva a kamionsor Záhonytól Hegyeshalomig érne – érzékeltette a miniszter.

ALTERNATÍV HAJTÁSÚ JÁRMŰVEK VERSENYE

Február elsejéig nevezhetek fiatal kutatók, fejlesztők az alternatív hajtású járművek áprilisi versenyére. A IV. Széchenyi-futam szervezőinek célja az új ötletek felvonultatása a zöld közlekedés forradalmasítása érdekében. A rendezvény tehetséges ifjú tervezők jövőbe mutató találmányaira épül, és egyre több impozáns megoldást termel ki a kor legégetőbb problémáira. A legjobb ötletek innovációs díjban részesülnek, amely nagy segítséget jelenthet a további sikeres fejlesztési munkálatokhoz. Idén először mutatkozik be az Elektro Gokart verseny is mint az alternatív hajtású járművek versenyének professzionális formája.

JÖN AZ ÚJ ELEKTROMOS KISAUTÓ

Tavasszal már kapható lesz Magyarországon a hagyományos személygépkocsiból átalakított, elektromos hajtású városi kisaautó, a TZ-ELMA projekt újítása. A járművekben a belső égésű motorokat elektromos motorra cserélik, emellett kizárólag olyan átalakításokat végeznek a járműveken, amelyeket a környezetbarát hajtásrendszer igényel. Nem változnak a járművek biztonsági tulajdonságai, törési és kényelmi jellemzői. Az átalakított autók végsebessége óránként 120 kilométer lesz, egy töltéssel pedig 80-100 kilométert tudnak majd megtenni. Az autók nem csupán a széndioxid-kibocsátástól kímélik meg a környezetet: a nagyobb városok főbb közlekedési, turisztikai és bevásárlóközpontjai közelében telepített, tisztán napenergiával működő, úgynevezett solar carport töltőállomások révén az akkumulátorok feltöltése is megújuló energiaforrások használatával történik majd.

KAPCSOLD KI! – UNIÓS ENERGIATAKARÉ KOSSÁGI KAMPÁNY

Alapvető szemléletmódváltást sürgető, ugyanakkor nagyobb befektetést nem igénylő energiatakarékos kampány indult Magyarországon az Európai Bizottság pénzügyi forrásaiból Kapcsold ki! néven. A négy hétig tartó kampány középpontjában az otthoni elektromos eszközök, a fűtés és a meleg víz használatának ésszerűsítése áll, amellyel az emberek egyszerre spórolhatnak költségeiken, illetve csillapíthatják a klímaváltozás káros hatásait. A program elsősorban az elektromos eszközök készenléti üzemmódból történő kikapcsolására, a feleslegesen világító izzók lekapcsolására, az energia- takarékos égők, valamint az újratölthető elemek használatára és a háztartási hulladékok csökkentésére helyezi a hangsúlyt.

ÖKOFALU ÉPÜL GALGAHÉVÍZEN

Ma még csak egy ökofarm működik Galgahévízen, de tavaszra elkészül az 50 családot befogadni képes ökofalu. A közösség célja, hogy az itt élő emberek a fogyasztási szokásaikat a valódi szükségletek szintjére tudják csökkenteni, így saját gazdaságuk el tudja látni őket. Az ökofarmon nem használnak vegyszereket, az állatok is kevesebb gyógyszert kapnak, és a mosogatást mosósóval oldják meg a zöldségfeldolgozóban. Saját tejük, sajtjuk, húruk van – annyi szarvasmarhát, mangalicákat, kecskéket, juhokat tartanak, amennyiből eltartható a gazdaság által foglalkoztatott 35 ember. A házak alapjából kitermelt földből helyben készítik a téglákat, amelyek nagyon jól tárolják a hőt, a dupla téglásor közé szalmát is tesznek. Fűtőanyagként hasábfát mint megújuló energiát használnak. Mindezzel teljesen zárt, a piactól független közösséget hoznak létre.

SASLESEN AZ ŐRSÉGEBEN

Sasok egyidejű, ún. szinkron megfigyelését végezték januárban az Őrségi Nemzeti Park munkatársai. Azonosító kódokat tartalmazó térképpel, felmérő lapokkal, távcsövekkel szálltak ki a szakemberek a réti sasok megfigyelésére a Rába mentén és a környező erdőségek közelében, a legjobb táplálkozó- és fészkelőterületek környékén, előre megtervezett helyeken, azonos időszakban. A cél a megye rétisállományának ellenőrzése volt. A csúcsragadozók fontos szerepet töltenek be a természeti rendszerekben, hiszen zsákmányállataik természetes szelekcióját végzik, egyben nagyszerűen jelzik a természeti környezet állapotát is.

MEGTALÁLTÁK HAZÁNK LEGÖREGEBB BÜTYKÖS HATTYÚJÁT

Szántódon találták meg a 13 éve megjelölt bütykös hattyút a Magyar Madártani Egyesület szakemberei januárban. A madarat 1995-ben Horvátországban jelölték meg, azóta többször is ellátogatott Magyarországra: 1999-ben Fertőrákoson egyszer már visszafogták, illetve kétszer is leolvasták fémgyűrűjét a Balatonon. Az Európai Madárgyűrűzési Szövetség adatai szerint a bütykös hattyú életkorrekordját egy németországi madár tartja 28 év 7 hónappal. Magyarországon a bütykös hattyú a nagyobb tavakon gyakori vízimadár, állománya 250-300 párra tehető. Főként olyan vizeken telel, amelyek nem fagynak be.

Sirius Állat – és Természetvédelmi Közhasznú Alapítvány
 Telefon: 06 30 276-6071 (Böjtös Andrea) • 06 30 910-6987 (Böjtös Éva)
 Email: siriusmail@freemail.hu • Bankszámlaszám: • 10403136-49534949-49521015

**SZENNYVÍZSZIPPANTÁS
 DUGULÁSELHÁRÍTÁS,
 CSATORNATISZTÍTÁS
 NAGYNYOMÁSÚ
 WOMA AUTÓVAL.
 FÜLÖP SÁNDOR VÁRJA
 MEGRENDELÉSEIKET!
 Telefon: 23-377-062,
 06-20-9368-062**

**HAGYOMÁNY, KÉZMŰVESSÉG,
 NÉPMŰVÉSZET**
*Egyedi kerámiák igényes kivitelben,
 nagy választékban a készítőtől.*
**SZÜCS LÁSZLÓNÉ keramikus
 2030 Érd, Fürdő utca 32.
 Telefon, fax: 06-23-374748**

www.avarosvedo.hu

MÉRLEGKÉPES KÖNYVELŐ

TELEFON: 06-20-572-0945

Dr. Szegedi László állatorvos

Rendelő: Érd, Orchidea u. 6. Telefon: 375-879

Rendelési idő:

Hétfő, kedd, szerda, péntek: de. 8–10, du. 15–18-ig

Csütörtök: de. 8–10-ig

**www.erd.hu • www.erdcenter.hu •
www.erdilap.hu • www.erdjujsag.hu •
www.szepesmk.hu • www.erdte.hu**